

TÌNH HÌNH CHÍNH TRỊ CƠ BẢN CỦA ARẬP XÊUT

Trần Mai Trang*

Vương quốc Arập Xêut có diện tích lớn nhất trong bán đảo Arập với dân số khoảng 27 triệu người (theo thống kê năm 2006) và thủ đô là Riyadh. Địa lý của Arập Xêut rất đa dạng, phong phú với những khu rừng xanh ngát, những đồng cỏ bao la và cả những sa mạc cát khổng lồ. Cách đây 75 năm, Arập Xêut chưa được nhiều người biết đến, nhưng ngày nay đất nước này đã được biết đến là một nước có bề dày văn hóa, lịch sử và sự phức tạp về hệ thống tài chính, luật pháp và chính trị.

1. Thể chế chính trị

Arập Xêut theo chế độ quân chủ, không có hiến pháp và quốc hội. Thực chất đây là một chế độ quân chủ chuyên chế, không có hội đồng lập pháp quốc gia, không có những chính đảng hoặc những cuộc bầu cử dân chủ. Tuy vậy, quyền lực của vua vẫn bị giới hạn. Theo Pháp luật Cơ bản được ban bố vào năm 1993, hoạt động của nhà nước dựa trên những hoạt động của hệ thống chính trị, của những bộ phận hành

chính và những quyền lợi dân sự. Trước hết, mọi điều luật cơ bản được đặt ra đều dựa trên luật Hồi giáo. Kinh Cô-ran là hiến pháp của đất nước, cả chính phủ và xã hội đều không có khái niệm về sự phân biệt rạch ròi giữa nhà thờ và đất nước. Vua không chỉ phải tôn trọng pháp luật và truyền thống tôn giáo mà còn phải xây dựng sự đồng tâm nhất trí giữa những thành viên trong gia đình hoàng tộc và các thủ lĩnh tôn giáo (*ulema*). Vua có thể bị phế truất nếu một thành viên cơ bản trong gia đình hoàng tộc kêu gọi trục xuất vua. Khi vua mất, gia đình hoàng tộc và các lãnh đạo tôn giáo chỉ định một vua mới.

Hội đồng Bộ trưởng được thành lập năm 1953, có trách nhiệm soạn thảo luật pháp và trình vua. Hội đồng Bộ trưởng có quyền ra những quyết định quan trọng nhưng chỉ vua mới có quyền ra sắc lệnh để những quyết định đó trở thành chính thức. Tất cả những điều luật ban ra đều phải phù hợp với luật pháp Đạo hồi. Hội đồng Bộ trưởng bao gồm một thủ tướng, phó thủ tướng thứ nhất và phó thủ tướng thứ hai, 21 bộ trưởng (trong số đó bộ

* Viện Nghiên cứu Châu Phi và Trung Đông

trưởng quốc phòng kiêm phó thủ tướng thứ hai), hai bộ trưởng quốc nội, một số cố vấn và lãnh đạo các tổ chức tự trị lớn khác.

Bên cạnh Hội đồng Bộ trưởng có Hội đồng Tư vấn được lập ra để phục vụ cho các ý tưởng của vua. Hội đồng Tư vấn được thành lập năm 1993. Trong giai đoạn 1997-2003 vua Fahd đã cơ cấu lại Hội đồng và bổ sung thêm các thành viên. Hiện nay, hội đồng có khoảng 120 thành viên với nhiệm kỳ 4 năm. Vua có quyền chỉ định việc bổ nhiệm các thành viên. Hầu hết các thành viên đều có mối quan hệ chặt chẽ với chính phủ hoặc là người lãnh đạo và bản thân mỗi thành viên đều phải là doanh nhân, viện sĩ hoặc thủ lĩnh tôn giáo.

Gia đình hoàng gia có ảnh hưởng rất lớn đến hệ thống chính trị của Ả-rập Xê-út. Hầu hết các vấn đề quan trọng của vương quốc đều nằm trong tay những thành viên của gia đình hoàng gia. Theo số liệu năm 2005, khoảng một nửa số anh em của vua nắm giữ các chức vụ quan trọng như phó thủ tướng thứ nhất và thứ hai, thống đốc tỉnh, bộ trưởng Bộ Thương mại... Các thành viên trong Hội đồng Bộ trưởng hoặc thống đốc các tỉnh phần lớn đều là thành viên trong gia đình hoàng gia.

2 Đạo Hồi với hệ thống chính trị của Ả-rập Xê-út

Hiện nay, khu vực Trung Đông đang là một trong những điểm nóng của chính trị thế giới. Đây là khu vực giàu có về tài nguyên thiên nhiên, nhất là dầu mỏ, đồng thời là khu vực có vị trí địa - chính trị - văn hoá nhạy cảm của thế giới. Hơn nữa,

đạo Hồi lại là nhân tố chi phối hệ thống chính trị Trung Đông.

Khi nói đến đạo Hồi, không thể không nói đến Ả-rập Xê-út vì đây là cái nôi của Hồi giáo. Nơi đây không chỉ là nơi nắm giữ những mốc lịch sử quan trọng của đạo Hồi mà còn có hai thánh địa linh thiêng nhất thế giới là Mecca và Medina. Đạo Hồi không chỉ là tín ngưỡng tôn giáo của mỗi người mà còn ảnh hưởng lớn đến chính sách, nhiệm vụ của chính phủ. Kinh Cô-ran là hiến pháp của đất nước và luật Hồi giáo Shi-ai là luật cơ bản của hệ thống luật pháp của Ả-rập Xê-út. Trong luật Hồi giáo, không có sự phân biệt giữa thánh thần và các khía cạnh khác của xã hội. Luật Hồi giáo được soạn thảo chủ yếu dựa vào Kinh Cô-ran, tiếp đó là kinh Sunna. Nguồn tài liệu thứ ba để tạo thành luật Hồi giáo là những ý kiến nhất trí của các học giả Hồi giáo trên nguyên tắc là các trường hợp đặc biệt xảy ra sau cái chết của nhà tiên tri Muhammad. Qias được xem là nguồn thứ tư trong việc tạo thành luật Hồi giáo.

Về phương diện chính trị, những người có quyền thế lớn từ chính quyền trung ương tới địa phương đều là người Hồi giáo, họ ra sức bảo vệ lợi ích cho người Hồi giáo. Đó là xây dựng các trường học cho người theo đạo Hồi, thiết lập các ngân hàng, tuyên truyền tư tưởng chính trị. Thực chất các hoạt động đó đã thoát ra ngoài phạm vi tín ngưỡng tôn giáo và trở thành các hoạt động chính trị.

Ngoài những mặt tích cực nêu trên, Hồi giáo cũng là một trong những nguyên

nhân làm cho tình hình của vương quốc Arập Xêut nói riêng, Trung Đông nói chung luôn trong tình trạng bất ổn, chiến tranh triền miên. Đại đa số các tín đồ Hồi giáo là những phần tử ôn hoà chứ không phải những kẻ bảo thủ cực đoan. Đại đa số các phần tử bảo thủ cực đoan cũng không phải những kẻ khủng bố. Tuy nhiên, hầu hết những kẻ khủng bố hiện nay trên thế giới đều là những tín đồ Hồi giáo. Đó là một sự thật không ai có thể phủ nhận. Do đó vấn đề được đặt ra : Phải chăng chủ nghĩa khủng bố có liên hệ với đạo Hồi? Tất cả các tổ chức khủng bố nhỏ ở Arập Xêut cho đến những tổ chức khủng bố lớn có tầm hoạt động quốc tế như Al-Quaida đều tự xưng là những tín đồ Hồi giáo chính thống. Tất cả đều “thánh hoá” các hành vi khủng bố của mình bằng cách dẫn chứng những câu thơ trong kinh Cô-ran hoặc những lời nói của giáo chủ Muhammad trong các sách Hadiths.

Các tổ chức khủng bố của đạo Hồi không chỉ mới xuất hiện trong thời gian gần đây mà thực sự đã xuất hiện từ thế kỷ XI tại Iran và Xi Ri. Đó là tổ chức Assassins. Tổ chức khủng bố này đã gây kinh hoàng khắp Trung Đông trong hai thế kỷ, từ thế kỷ XI đến thế kỷ XIII, với chủ trương tiêu diệt bất cứ ai muốn cải tổ xã hội Hồi giáo. Tuy nhiên, khác với các tổ chức khủng bố thời xưa, các tổ chức khủng bố ngày nay đã sát hại cả thường dân vô tội. Hơn thế nữa, họ coi các thường dân vô tội là mục tiêu chính bởi lẽ càng nhiều nạn nhân chết trong một vụ khủng bố họ càng đạt được tiếng vang trong dư luận quần chúng và càng gây được sự sợ hãi cho đối

phương. Điển hình là vụ tổ chức Al- Qaeda cho nổ bom tại toà đại sứ Mỹ ở Đông Phi năm 1998 nhằm giết hại 12 nhà ngoại giao Mỹ, nhưng đã làm trên 200 người Hồi giáo vô tội thiệt mạng. Ngay sau đó, các báo Hồi giáo bằng tiếng Arập đều gọi các nạn nhân vô tội này là “các thánh tử đạo” và tán tụng rằng “Allah đã tụ họp các thánh tử đạo trên nước thiên đàng!”.

Bắt đầu từ thập niên 1980, các vụ khủng bố leo thang dưới hình thức ôm bom tự sát. Phần tử khủng bố tự sát thường được tuyển mộ trong số thanh niên trẻ tuổi và nghèo, sống vất vưởng trong các trại tỵ nạn. Họ được hứa hẹn hai điều: một là được lên thiên đường hưởng thú nhục dục với 72 cô gái đẹp đến muôn đời. Hai là thân nhân của họ được trợ cấp một số tiền lớn.

3. Tình hình chính trị cơ bản của Arập Xêut hiện nay

Mấy năm trở lại đây, nền chính trị của Arập Xêut có những thay đổi mạnh mẽ chưa từng có trong lịch sử. Từ năm 2002, chính phủ nước này đã theo đuổi nhiều chính sách cải cách khác nhau. Những thay đổi bao gồm: cải cách Hội đồng cố vấn Shura, tổ chức các cuộc bầu cử trong thành phố, hợp pháp hoá những người hoạt động trong các lĩnh vực xã hội dân sự, thực hiện kế hoạch cải cách giáo dục và thể chế hoá các hoạt động đối thoại quốc gia... Mặc dù những biện pháp này không có ý nghĩa nhiều khi so sánh với sự phát triển chính trị của các quốc gia khác trong thế giới Arập như Libăng và Ai Cập, nhưng chúng là những thành phần

quan trọng trong nền chính trị của vương quốc này.

Thập kỷ 1970 và 1980 là giai đoạn đỉnh cao của chế độ độc quyền của Arập Xêut. Hoàng gia Al-Saud đã sử dụng tất cả các lợi tức có được từ nguồn dầu lửa phong phú để củng cố quyền lãnh đạo và mở rộng mạng lưới kiểm soát ra toàn đất nước. Chính những hành động này đã làm cho bộ máy quản lý nhà nước công kênh chưa từng có, thêm vào đó là việc củng cố trò vai trò của các lực lượng an ninh và đương nhiên các tổ chức tôn giáo Wahhabi mọc lên như nấm. Rất nhiều hệ tư tưởng phát triển trong thời gian này và một số các quy tắc trước đây bị thay bằng những hệ tư tưởng Wahhabi hà khắc và tàn ác. Có nhiều sự thay đổi trong đời sống chính trị của Arập Xêut như: Chính phủ bãi bỏ các cuộc bầu cử thành phố đã diễn ra đều đặn từ năm 1960, một số các quan điểm bất đồng về chính trị, xã hội, đạo đức... không còn chỗ đứng. Nói chung chính phủ Arập Xêut đã trở thành chính phủ độc quyền của hoàng gia, của những tu sĩ dòng Wahhabi. Mặc dù quá trình hiện đại hoá và đô thị hoá xã hội đã tạo nên một cục diện và những tầng lớp xã hội mới, nhưng những yêu cầu cải cách xã hội vẫn còn yếu.

Vào thập kỷ 1990, tình hình chính trị của nước này đã bắt đầu chuyển biến. Chiến tranh vùng Vịnh năm 1991 đã ảnh hưởng không nhỏ đến nền kinh tế Arập Xêut và sự có mặt của quân đội Mỹ dưới danh nghĩa đạo Hồi đã làm cho gia đình hoàng gia yếu thế dần. Tỷ lệ nghèo đói và

thất nghiệp tăng cao chưa từng có đòi hỏi một cuộc cải cách chính trị và tôn giáo thực sự. Một hành động có ý nghĩa nhất là một số nhà nghiên cứu tôn giáo đã gửi cho vua Fahd một Bản ghi nhớ đề nghị ông ta thành lập một Hội đồng lập pháp, trong đó có đề cập đến những biện pháp chống tham nhũng và đẩy mạnh việc phân chia các nguồn lực của đất nước cho mỗi công dân. Năm 1992, vua tuyên bố thành lập Hội đồng Cố vấn còn gọi là Hội đồng Shura và chỉ định chi tiết hội đồng của mỗi tỉnh trong vương quốc. Tuy nhiên, cả Hội đồng Shura và hội đồng ở mỗi tỉnh đều không có quyền lập pháp hay bất kỳ một quyền lực nào khác. Đến nửa cuối của thập niên 1990, một số cải cách hành chính nhỏ lẻ được tiến hành nhưng cũng chỉ nhằm mục đích làm yên lòng một số bất mãn đang gia tăng trong nhân dân.

Cuộc khủng bố vào ngày 11/9/2001 ở nước Mỹ cũng làm cho xã hội Arập Xêut ảnh hưởng không nhỏ. Tác động tức thời nhất là đối với gia đình hoàng gia trong việc tăng cường các biện pháp chống chủ nghĩa cực đoan khủng bố. Trong mấy năm gần đây, yêu cầu cải cách trong nước và quốc tế đã đặt ra những yêu cầu mới trong thực tế chính trị của Arập Xêut.

Hoàng thái tử Abdullah trở thành vua vào ngày 1/8/2005 sau khi vua Fahd từ trần. Hoàng tử Sultan, Bộ trưởng Quốc phòng được phong là Hoàng thái tử. Vua Abdullah lên nắm quyền đã làm tăng thêm hy vọng về cải cách chính trị nhưng dường như tiến trình cải cách còn quá chậm chạp.

Tháng 4/2005, chính phủ công bố lập kế hoạch cải cách hệ thống tư pháp, trong đó có việc thành lập toà án xét xử tội phạm, toà án về lao động đặc biệt và toà án thương mại. Việc thành lập Toà án tối cao cũng được xem xét. Trong tháng 9, chính phủ đã thành lập Ủy ban quốc tế về quyền con người để “bảo vệ quyền con người và nâng cao ý thức trong việc thực hiện các điều luật của Luật Hồi giáo.”

Một số cuộc bầu cử được tiến hành từ tháng hai đến tháng tư ở ba tỉnh của Ả-rập Xêút để bầu ra một nửa số ghế trong hội đồng thành phố. Một nửa còn lại do chính phủ chỉ định. Phụ nữ không được quyền bỏ phiếu.

Tình hình chính trị của Ả-rập Xêút được xem là tương đối ổn định nhưng vẫn còn một số cuộc xung đột vũ trang và giết chóc. Đơn cử như vào ngày 25 tháng 2 năm 2005, một chiếc xe ô tô được cài bom đã phát nổ trước nhà máy sản xuất Abqaiq làm ít nhất 4 người bị thương. Al-Qaeda bị tình nghi là có liên quan trong vụ nổ bom này.

Trong năm 2006 một nhóm người có vũ trang tự xưng là Al-Qaeda đã đụng độ với lực lượng vũ trang, kết quả là tất cả đều thiệt mạng. Những vụ đụng độ như vậy xảy ra ở một số nơi như Riyadh, al-Madina, al-Dammam và ở một số nơi mà Bộ Nội vụ đã công bố chiến dịch “chống khủng bố” vào tháng 2 năm 2006.

Chính phủ đã đưa ra hàng loạt các biện pháp để ngăn chặn các hoạt động có liên quan tới nhóm khủng bố Al-Qaeda. Tháng 2/2006, Hội nghị quốc tế về chống khủng

bố đã nhận thấy rằng việc lạm dụng quyền con người là một trong những nguyên nhân của khủng bố và đưa ra một quy định đặc biệt về tôn trọng quyền con người trong các hoạt động chống khủng bố.

Vấn đề quyền của phụ nữ ở Ả-rập Xêút cũng là vấn đề lớn trong hệ thống chính trị của nước này. Phụ nữ vẫn là những người bị phân biệt đối xử không công bằng, phải chịu đựng nhiều bạo lực trong gia đình và xã hội. Tuy nhiên, chính phủ đã đưa ra nhiều cam kết và ban hành một số điều luật cơ bản để nâng cao vị thế của phụ nữ trong xã hội, theo đó phụ nữ có thể là thành viên của Hội đồng Shura.

Bộ Lao Động đã ra tuyên bố mong muốn tăng số lượng phụ nữ có việc làm, nhưng vấn đề này chỉ được xem xét khi “phụ nữ có nhu cầu việc làm, xã hội có nhu cầu với công việc của phụ nữ và có sự chấp nhận của người giám sát mỗi phụ nữ.” Ngoài ra còn một số vấn đề khác về truyền thống như trang phục... Tuy vậy, do có những cản trở nên đến nay không đến 5% phụ nữ có việc làm ở vương quốc này. Việc phụ nữ không được bầu cử năm 2006 cũng bị chỉ trích mạnh mẽ. Chính phủ giải thích rằng không có phụ nữ nào đủ tiêu chuẩn để bầu cử và hy vọng rằng phụ nữ sẽ được tham gia trong các cuộc bầu cử tới. Trong tháng 4/2006, chính phủ cũng đã ban hành đạo luật mới hạn chế cưỡng bức hôn nhân của phụ nữ. Tuy nhiên, phụ nữ ở đất nước này vẫn phải chịu đựng những cuộc hôn nhân ép buộc.

4. Chính sách ngoại giao

Mục tiêu chính sách ngoại giao của Arập Xêut là duy trì sự an toàn và vị trí quan trọng của mình trên bán đảo Arập, bảo vệ lợi ích chung của các nước Arập và những nước theo đạo Hồi, đẩy mạnh sự đoàn kết giữa các chính phủ Hồi giáo, tăng cường quan hệ hợp tác với các nước sản xuất dầu và cả những nước tiêu thụ dầu lớn.

Đối với các tổ chức quốc tế lớn như Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF), Ngân hàng Thế giới (WB)..., Arập Xêut đều đóng vai trò nổi bật. Arập Xêut được xem là một trong những nhà tài trợ lớn nhất trên thế giới, hiện nay nước này vẫn đang tài trợ cho một số nước Arập, châu Phi và châu Á.

Arập Xêut là thành viên thứ 11 của Tổ chức Dầu lửa Thế giới (OPEC). Việc gia nhập OPEC đã giúp cho đất nước này có thêm nhiều cơ hội tiếp xúc với các nước xuất khẩu dầu mỏ khác trên thế giới. Với tư cách là một trong những nhà xuất khẩu dầu lửa lớn nhất thế giới, Arập Xêut quan tâm nhiều hơn đến những thị trường ổn định và dài hạn như những thị trường của các nước phương Tây. Việc dựa vào các thị trường này có thể làm cho tình hình tài chính của Arập Xêut ổn định hơn. Đối với thị trường dầu trên thế giới, Arập Xêut đóng vai trò quan trọng trong việc bình ổn thị trường và làm dịu đi những biến động khôn lường của giá dầu thế giới.

Đối với tình hình xung đột trong vùng như cuộc xung đột Ixraen - Palextin, chính phủ Arập Xêut luôn có sự hỗ trợ để đàm phán chấm dứt xung đột. Với vị trí là hội viên sáng lập của Liên minh các nước

Arập, Arập Xêut cho rằng Ixraen nên rút khỏi lãnh thổ đã chiếm đóng từ tháng 6/1967 theo như phán quyết 242 của Liên hiệp quốc. Arập Xêut ủng hộ các giải pháp hoà bình của cuộc xung đột Arập - Ixraen, nhưng lại không chấp thuận Hiệp ước Trại David và tuyên bố rằng họ không thể đạt được một giải pháp chính trị toàn diện nào đảm bảo những quyền lợi thoả đáng cho Jerusalem. Chính vì vậy quan hệ ngoại giao giữa Arập Xêut và Ai Cập đã bị chấm dứt trong vụ Trại David. Năm 1987, quan hệ Arập Xêut nhưng chỉ trên danh nghĩa.

Tháng 3/2002, Hoàng tử Abdullah đưa ra một kế hoạch hoà bình cho Trung Đông tại hội nghị thượng đỉnh hàng năm của Liên minh các nước Arập, trong đó các nước Arập tuyên bố “để đổi lại hoà bình cho Ixraen thì Ixraen phải rút khỏi các vùng đất đã chiếm đóng, thừa nhận một nước Palextin độc lập và trao trả lại tất cả dân tị nạn Palextin”.

Những năm 1990-1991, Arập Xêut giữ vai trò quan trọng trong cuộc chiến tranh vùng Vịnh và trong cuộc chiến tranh này Arập Xêut đã tìm cho mình thêm nhiều đồng minh mới. Tuy nhiên, cái giá phải trả là mối quan hệ ngoại giao với một số nước như Tuynidi, Angiêri và Libi trở nên tồi tệ. Các nước đều giữ thái độ im lặng trước sự xâm lược Côoet của Irắc nhưng lại kêu gọi chấm dứt bạo lực khi quân đội liên minh bắt đầu triển khai lực lượng.

Mối quan hệ ngoại giao với các nước này đã trở lại tình trạng trước chiến tranh, biểu hiện rõ ràng nhất là sự ủng hộ cho cuộc xâm chiếm của Saddam Hussein

đối với các nước như Côoet, Yêmen, Gioocdani và Xu Đãng. Tình hình các nước này càng thẳng thừng chưa từng thấy. Hàng nghìn người Yêmen đã bị trục xuất khỏi Arập Xêut sau khi chính phủ Yêmen tuyên bố vị trí của nước này và như vậy cuộc tranh cãi về đường biên giới với Yêmen lại càng trở nên gay gắt.

Trong suốt cuộc chiến tranh vùng Vịnh, chính phủ Arập Xêut đã cung cấp nước, thức ăn, lều bạt và nhiên liệu cho quân đội liên minh trong vùng, đây được coi như tiền bồi thường cho đối tác liên minh. Tất cả các khoản chi phí của Arập Xêut như tiền bồi thường, tiền ủng hộ... lên tới 55 tỷ USD, trong đó có khoảng 15 tỷ là tiền bồi thường cho Mỹ.

Nhìn chung, chính sách ngoại giao của Arập Xêut được thiết lập dựa trên các nguyên lý cơ bản như sau:

- Làm cho các nguyên lý của Luật Hồi giáo (Shi-ai) hài hoà với Hiến pháp của Vương quốc Arập Xêut.

- Không can thiệp sâu vào nội bộ hay chủ quyền của bất kỳ nước nào. Ngược lại, không để nước nào can thiệp quá sâu vào nước mình.

- Cố gắng hết sức vì hoà bình và công lý trên thế giới, phản đối gay gắt với các thế lực đen tối đe dọa nền hoà bình thế giới

- Lên án và chỉ trích tất cả các hình thức của chủ nghĩa khủng bố và nhấn mạnh rằng đạo Hồi không phải là nơi dung thân của các hoạt động khủng bố.

- Tôn trọng luật pháp quốc tế, các hiệp định, các nghị định và đàm phán song phương ...

- Bảo vệ các vấn đề liên quan đến Hồi giáo và thế giới Arập trên thế giới thông qua các hoạt động về chính trị, ngoại giao và kinh tế.

- Không đàm phán hay thoả thuận về bất cứ vấn đề gì đe dọa nền hoà bình thế giới và tôn trọng quyền tự quyết của mỗi người.

- Thực hiện chính sách công bằng trong lĩnh vực sản xuất dầu với tư cách là người sản xuất và nắm giữ lượng dầu dự trữ lớn nhất thế giới.

Tóm lại, tình hình chính trị của Arập Xêut hiện nay đang có những biến đổi không ngừng theo chiều hướng tích cực hơn. Tuy nhiên, do những đặc thù riêng về tài nguyên, xã hội, tôn giáo..., Arập Xêut còn phải đối mặt với nhiều thách thức lớn, đòi hỏi phải có những cải cách triệt để hơn trong thời gian tới để đem lại một chế độ chính trị dân chủ hơn cho đất nước này.

Tài liệu tham khảo

- *Tài liệu tham khảo đặc biệt hàng ngày các số chọn lọc năm 2006*

- www.mideastweb.org

- www.photius.com

- www.saudi-online.com